

Nosta jalka kaasulta:
perhonen ylittää tien.
-Eeva Kilpi

YHTEISOPETUS

Marjatta Takala

Päälähteet

- Takala, M., Pirttimaa, R. & Törmänen, M. 2009. Inclusive special education: The role of special education teachers in Finland. *British Journal of Special Education*, 36/3, 162-172.
- Saloviita, T. & Takala, M. 2010. Frequency of co-teaching in different teacher categories. *European Journal of Special Needs Education*, (in press).

Pro graduja

- Hietaharju-Nisonen, M. 2009. Lakeuksien laaja-alaiset. Etelä-pohjanmaalaisten erityisopettajien kuvauksia toimenkuvastaan.
- Kokkonen, S. 2009. Laaja-alaisen erityisopettajan työnkuva. Esimerkki erästä länsisuomalaisesta kaupungista.
- Muurinen, S. 2009. Laaja-alaisen erityisopettajan työstä Kymenlaaksossa.
- Pakarinen, K. 2010. Samanaikaisopetus opettajan työn ja koulun kehittymisen näkökulmasta.
- Suuronen, U-M. 2010. Luokan-, aineen- ja erityisopettajan näkemykset peruskoulun yleis- ja erityisopetuksen yhteistyöstä.
- Koivisto, K. 2010. Yksi luokka – kaksi opettajaa. Laadullinen tapaustutkimus erään samanaikaisopetuksen käytännöistä opettajien, vanhempien ja työyhteisön näkökulmasta.
- (Takala, M., Hietaharju-Nisonen, M., Kokkonen, S. & Muurinen, S. 2010. Laaja-alainen erityisopetus tänään. Erika - Erityisopetuksen tutkimus- ja menetelmätieto 1.)

Yhteisopetuksen muotoja

- 1) Avustava opetus
- 2) Pysäkkityöskentely/rinnakkain opetus
- 3) Täydentävä opetus (osat sovittu)
- 4) Yhteisopetus (yhtäläinen vastuu, nopea kommunikointi)

(Villa, Thousand & Nevin 2004; Conderman, Bresnahan & Pedersen 2009)

Edut

- Opettajat oppivat mukauttamaan opetustaan
 - Kaksi opettajaa > oppilailla vähemmän odotusaikaa
 - Oppilaan akateemiset ja sosiaaliset tarpeet tulevat paremmin kohdattua
 - Osaamisen ja vastuun jakaminen
-
- (Scruggs, Mastropieri & McDuffies 2007; Takala ym. 2009)

Haasteet

- Puuttuu suunnitteluaika
- Ei koulutusta, ei malleja, ei tietoa
- Sopivan partnerin löytäminen
- Vaatii kulttuurin muutosta
- Vaatii kokonaistyöajan

(Saloviita & Takala in press; Takala ym. 2009)

- Vahvat oppilaat hyötyvät eniten (Egelund 2009)
- Luokanopettajalla yhä vähemmän aikaa e- oppilaille
(Magiera & Zigmond 2005)

Graduista lainattua

- *”Emme käytä samanaikaisopetusta, koska oppilaat tulevat mielellään luokkaani pienryhmään + suunnittelu vie kohtuuttomasti aikaa tai sitten minä vain peesaisin.”* (Hietaharju-Nisonen 2009, 62)
- *”Oppilas on oman luokan mukana, mutta saa yksilöllistä tukea koko ajan. Hyvä systeemi, saisi olla enemmän käytetty!!”* (Muurinen 2009, 53)
- *”En anna (yhteisopetusta) tällä hetkellä; koen että pienryhmäopetus on tehokkaampaa eivätkä luokanopettajat ole innokkaita samanaikaisopetukseen.”* (Kokkonen 2009, 58)

Yhteisopetuksen käyttö?

(N= 302, eo =105, e-lko 38, lko 85, aineop 74))

- Joka viikko
 - Erityisopettaja (56 %)
 - Erityis-lko (50 %)
 - Lko (34 %)
 - Aineenop. (16 %)
- Ei koskaan
 - Erityisopettaja (3 %)
 - Erityis-lko (8 %)
 - Lko (7 %)
 - Aineenop. (19 %)

(Saloviita & Takala in press)

Yhteisopetuksen partneri

(Saloviita & Takala)

- Erityisopettaja & lkn-op.
- Erityis-lko & e-lko
- Lkn opettaja & lkn-opettaja
- Aineopettaja & erityisop.

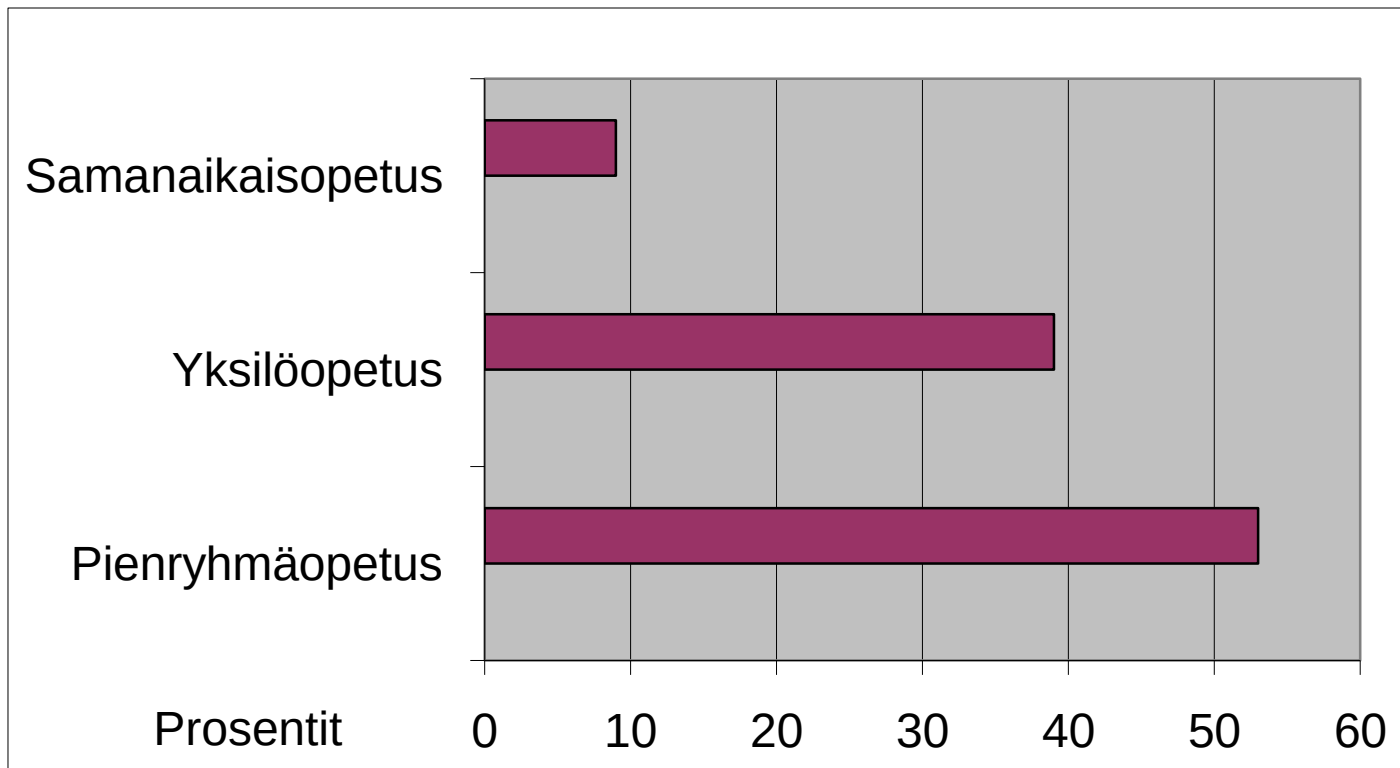
Laaja-alaisen työmuodot kuukaudessa keskimäärin Hki,Espoo ja Vantaa-aineistossa(N=133)

OPETUS		Mean %	hajonta	Min %	Max %
YKSILÖOPETUS	aa	14.7	15.6	.0	70.0
	ya >	14.0	15.1	1.0	80.0
SAMANAIKAIS	aa	7.3	6.7	.0	30.0
	ya >	13.2	14.5	.0	64.0
PIENRYHMÄ	aa	49.3	21.4	1.0	95.0
	ya >	46.0	25.7	1.0	100.0

TAULUKKO : Laaja-alaisen erityisopetuksen toteutuminen eri muodoissa kuukauden aikana

(Takala, Hietaharju-Nisonen , Kokkonen, Muurinen 2010)

Paikka-kunta	N	Pienryhmäopetus		Yksilöopetus		Yhteisopetus	
		keskiarvo (hajonta)		keskiarvo (hajonta)		keskiarvo (hajonta)	
		alakoulu	yläkoulu	alakoulu	yläkoulu	alakoulu	yläkoulu
Helsinki	124	69 % (18,1)	72 % (17,1)	17 % (11,1)	10 % (9,2)	14 % (13,8)	18 % (16,2)
Pohjanmaa	34	65 % (23,3)	83 % (14,5)	32 % (22,1)	16 % (13,4)	14 % (9,7)	10 % (5,6)
Länsi	9	79 % (24,7)		21 % (12,6)		0,2 % 0,7	

Kuvio Erityisopettajan toimintamuodot prosentteina (Muurinen 2009)

Rooleja ja identiteettejä SA:ssa

- Avustava rooli, muutosagentin rooli, yhteisvastuullinen rooli (Pakarinen 2010 (eri opettajaryhmiä))
- Myös kurinpitäjä, poliisi, yms. Ström ym.
- Miksi SA:sta, opettajien identiteetit (Pakarinen 2010) :
 - Ajelehtijat (jonkun muun ehdotuksesta)
 - Rationalistit (hyötyajattelu)
 - Kehittäjät (hyöty ja kehittäminen, reaktiivinen reagoija)

Luokan- ja erityisluokanopettajan SA

(Koivisto 2010)

- HYVÄÄ (vanhemmat)
- Usea aikuinen
- Sosiaalinen integrointi
- Suvaitsevaisuus
- Opettajien keskinäinen tuki
- Monipuoliset opiskelumahdollisuudet
- vaihtelevuus
- HAITAT (vanhemmat)
- Tuen riittämättömyys
- ”Normaalilasten” leimautuminen
- Luokan suuruus > melutaso

SA:N KOKEMUKSIA (lo ja elo)

(Koivisto 2010)

- OPETTAJIEN KANNALTA
 - Toiminta helpompaa
 - Monipuoliset työmuodot
 - Lisääntynyt vuorovaikutus
 - Yllättävien tilanteiden sujuva hoito
 - Lisääntynyt hyväntuulisuus ja huumori
 - Toinen jakamassa
- OPPILAIDEN KANNALTA
 - Oppivat ottamaan ohjeita usealta aikuiselta
 - Saavatko e-oppilaat tarpeeksi tukea?
 - Sosiaalinen integrointi toteutuu
 - Oppilaat voivat valita itselleen sopivan aikuisen

Uusia tapoja

- Aristotelinen väittely
- Toiminnallinen oppiminen ja opetus
- Tekniikan käyttö
- Ammattitradition muutos

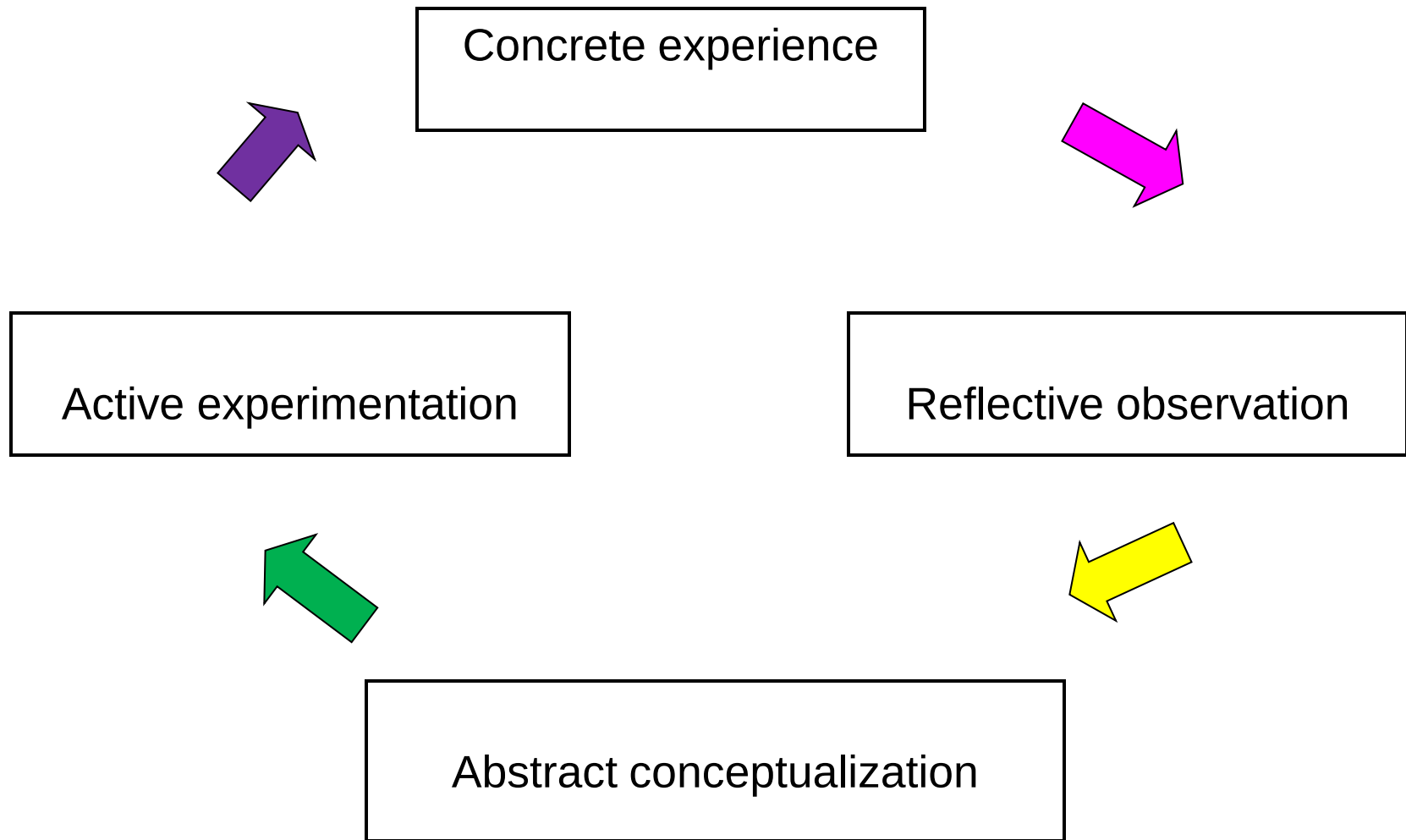
Kuka kiinnostunut ?

(Suuronen 2010; Saloviita & Takala)

- Nuoremmat
- Vähemmän kokeneet
- Erityisopettajat
- Enemmän SA:sta
 - Isoissa kouluissa
 - Yläasteilla

Tulevan tutkimuksen kohteena

- Millaisia toimivia malleja on
- Kannattaako tähän panostaa?
- Miten panostetaan?
- Miten opetus muuttuu?
- Miten oppiminen muuttuu?
- Oppilaiden näkemykset?

Kuvio: Kolbin kehä